www.duaalleren314.be

Trajectwijzer
Duaal Leren

EDITIE SEPTEMBER 2026

HANDLEIDING VOOR
TRAJECTBEGELEIDERS

Eerste uitgave
Copyright © Fonds voor Bestaanszekerheid - 2026
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijke bij wet bepaalde uitzonderingen, mag niets van deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welk andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de uitgever niet de aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout van deze uitgave.

Fonds voor Bestaanszekerheid
Martelaarslaan 21 bus 501 - 9000 Gent
09 223 71 24 - info@fbz-pc314.be - www.fbz-pc314.be

Redactie
Roxane Apers

Lay-out
Mangrove Productions
info@mangroveproductions.com

Inleiding
Pagina 4

Duaal traject
Pagina 6–9

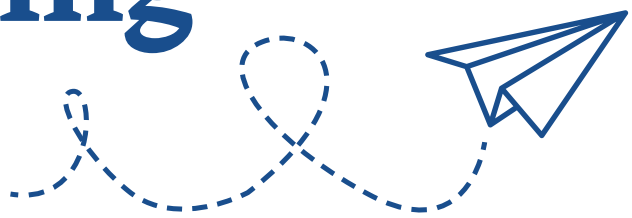
Erkenning van een leerwerkplek
Pagina 10–13

Opstart van de overeenkomst alternerende opleiding (OAO)
Pagina 14

Opleiding voor trajectbegeleiders
Pagina 15

Meer informatie?
Pagina 15

Inleiding

Als trajectbegeleider speel je een sleutelrol binnen duaal leren. Je begeleidt leerlingen in hun ontwikkeling, ondersteunt ondernemingen bij het opleiden op de werkvloer en vormt de brug tussen school, leerling en werkplek. Een goede begeleiding draagt bij aan een kwaliteitsvol leertraject waarin elke leerling de kans krijgt om uit te groeien tot een competente en gemotiveerde vakprofessional.

Als trajectbegeleider ben je het aanspreekpunt voor de leerling, de school en de onderneming. Je volgt het traject van de leerling op, bewaakt de gemaakte afspraken en grijpt in wanneer er zich moeilijkheden voordoen. Door regelmatig contact te houden met alle betrokken partijen, zorg je ervoor dat de samenwerking vlot verloopt en dat de leerling de nodige ondersteuning krijgt om zijn of haar traject succesvol af te ronden.

Deze handleiding werd ontwikkeld als een praktisch hulpmiddel voor trajectbegeleiders binnen de sector. Ze biedt houvast bij de verschillende stappen van een duaal traject: van de voorbereiding van het schooljaar en het zoeken naar geschikte leerwerkplekken, over het erkennen van ondernemingen en het opstarten van overeenkomsten, tot de opvolging van leerlingen tijdens het schooljaar.

De handleiding bundelt belangrijke informatie, praktische tips, checklists en aandachtspunten die je ondersteunen in je dagelijkse werking. Ze vervangt de geldende regelgeving niet, maar helpt je om efficiënt en kwaliteitsvol aan de slag te gaan en om geen belangrijke stappen over het hoofd te zien.

Samen bouwen we aan sterke leerwerkplekken, kwaliteitsvolle begeleiding en een succesvolle toekomst voor leerlingen die kiezen voor duaal leren.

Een goede begeleiding binnen duaal leren is een gedeelde verantwoordelijkheid. Zowel de sectorconsulent als de onderwijsverstrekker (trajectbegeleider en praktijkleerkracht) dragen eraan bij dat alle betrokken partijen tijdig, correct en volledig geïnformeerd zijn.

Duaal leren brengt heel wat regelgeving en praktische afspraken met zich mee, bijvoorbeeld rond uurroosters, schoolvakanties, afwezigheden, de sectorale mentoropleiding en andere (sociale) verplichtingen. Het is daarom belangrijk dat deze informatie goed gekend is, correct wordt toegepast en duidelijk en volledig wordt gecommuniceerd naar alle betrokken partijen.

Zijn er vragen, twijfels of onduidelijkheden? Neem dan tijdig contact op met de sectorconsulent. Zo kunnen we samen bekijken welke regels of afspraken van toepassing zijn.

Meer uitgebreide informatie over de regelgeving en praktische afspraken vind je terug in onze brochure en in de infofiches duaal leren.

Vragen?
We helpen je graag verder.

www.duaalleren314.be
duaal.leren@fbz-fse.org

Duaal traject

Timing van een duaal traject

De opstart van een duaal traject vraagt een goede voorbereiding en een tijdige planning. Als trajectbegeleider moet je verschillende stappen doorlopen, waarbij sommige acties al voor de start van het schooljaar moeten worden ondernomen.

In deze handleiding vind je een overzicht van de belangrijkste acties, de aanbevolen timing en de aandachtspunten waarmee je rekening moet houden. Zo behoud je het overzicht, kan je taken tijdig verdelen en verklein je de kans dat belangrijke stappen worden vergeten.

Denk daarbij niet alleen aan de administratieve voorbereiding, maar ook aan de communicatie met leerlingen en ouders, het zoeken en erkennen van geschikte leerwerkplekken en het maken van duidelijke afspraken over de begeleiding.

Laad de OAO tijdig op in het digitale loket app.werkplekduaal. Dit moet uiterlijk binnen drie maanden na de start van de overeenkomst gebeuren. Wanneer de OAO niet tijdig wordt geregistreerd, kunnen zowel de leerling als de onderneming de premie mislopen.

“Volg het stappenplan voor en tijdens het schooljaar.”

Acties voorafgaand schooljaar

01 Breng potentiële leerwerkplekken in kaart en leg een eerste contact.
02 Werk de duale organisatie binnen de school verder uit: betrokken leerkrachten, lesdagen, uren op de leerwerkplek, contactpersonen en taakverdeling.
03 Informeer leerlingen en ouders over duaal leren en zet in op leerlingenwerving via infosessies, de schoolwebsite, beurzen en opendeurdagen.
04 Bespreek de adviezen van de klassenraad en screen de geïnteresseerde leerlingen.
05 Contacteer en bezoek potentiële leerwerkplekken. Informeer hen over de werking van duaal leren, de mentoropleiding, de erkenningsprocedure, mogelijke financiële voordelen en de vereiste documenten, zoals de machtiging en de verklaring op eer.
06 Zoek voor elke leerling een geschikte leerwerkplek en begeleid de matching.
07 Stel het opleidingsplan op en bespreek dit met de leerwerkplek.
08 Start tijdig de erkenningsprocedure van de leerwerkplek op.
09 Maak de overeenkomst, het uurrooster en de nodige bijlagen op.
10 Laad alle documenten op in app.werkplekduaal.

Acties tijdens het schooljaar

01 Maak bij de start duidelijke praktische afspraken met de leerling en de leerwerkplek over de werkuren, begeleiding, communicatie, werkmateriaal, afwezigheden en evaluatie.
02 Controleer of de OAO, het uurrooster en het opleidingsplan correct en volledig zijn opgeladen in het digitale loket app.werkplekduaal.
03 Volg de leerling en de leerwerkplek regelmatig op. Plan periodieke werkplekbezoeken en bespreek samen met de leerling en de mentor de voortgang van het opleidingsplan.
04 Neem deel aan de overlegmomenten van Duaal Leren 314 om steeds op de hoogte te blijven van de regelgeving en sectornieuws. Schrijf je in voor onze overlegmomenten via onze website: www.duaalleren314.be.

Wacht niet tot september om erkenningen aan te vragen. September is zowel voor scholen, ondernemingen als sectorconsulenten een drukke periode. Start de erkenningsaanvragen voor het volgende schooljaar daarom bij voorkeur al in mei, juni of juli. Zo vergroot je de kans op een vlotte opstart.

Een geschikte leerwerkplek vinden

Tijdig zoeken naar geschikte leerwerkplekken is een belangrijke eerste stap in de organisatie van een duaal traject. Maar wat maakt een onderneming geschikt als leerwerkplek en aan welke voorwaarden moet ze voldoen?

Een duaal traject leidt tot een beroepskwalificatie. De leerwerkplek moet daarom voldoende leermogelijkheden bieden om de leerling de vooropgestelde competenties te laten verwerven. Deze competenties zijn opgenomen in het curriculumdossier en worden vertaald naar concrete leerdoelen in het opleidingsplan.

De activiteitenlijst van de opleiding is een handig hulpmiddel om na te gaan welke activiteiten en competenties op de werkplek aan bod moeten kunnen komen. Je vindt deze lijst voor elke duale opleiding terug via activiteitenlijsten duaal leren. De activiteitenlijst of het opleidingsplan wordt ook overlopen tijdens het erkenningsbezoek van de sectorconsulent.

Plan bezoeken aan de leerwerkplek ruim op voorhand. Door tijdig een afspraak te maken met de onderneming of mentor, kan voldoende tijd worden voorzien om de voortgang, de feedback en het opleidingsplan grondig te bespreken.

Maak gebruik van de Groeiwijzer! De Groeiwijzer is een hulpmiddel voor de onderneming en mentor, om de kwaliteit van de opleiding en begeleiding van een lerende in de onderneming te verbeteren. Raadpleeg de groeiwijzer hier.

De voorbije jaren werden al heel wat ondernemingen erkend als leerwerkplek. Via werkplekken duaal leren zoeken kan je nagaan welke erkende leerwerkplekken beschikbaar zijn. Een bestaande erkenning betekent echter niet automatisch dat de onderneming nog plaats heeft voor een nieuwe leerling.

Neem daarom steeds vooraf contact op met de onderneming en controleer:

- of er al een leerling met een overeenkomst aanwezig is;
- of de onderneming nog een bijkomende leerling kan begeleiden;
- of er voldoende erkende mentoren beschikbaar zijn;
- of de erkenning geldig is voor de juiste opleiding.

Door dit vooraf af te stemmen, vermijd je dat meerdere leerlingen voor dezelfde plaats worden gematcht en kan de begeleiding op de werkvloer goed worden georganiseerd.

Naast werkplekken duaal leren zoeken zijn er nog andere manieren om geschikte leerwerkplekken te vinden. Zo kan je via de prospectietool in app.werkplekduaal op zoek gaan naar potentiële leerondernemingen. Ook het Open Dataplatform van het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS) kan een handig hulpmiddel zijn bij je zoektocht naar een geschikte leerwerkplek.

Neem deel aan de online overlegmomenten van Duaal Leren 314. De sectorconsulenten organiseren vier keer per jaar een overlegmoment voor trajectbegeleiders. Tijdens deze momenten delen we actuele informatie, beantwoorden we vragen, wisselen we ervaringen uit en bespreken we samen mogelijke knelpunten en oplossingen.

Erkenning van een leerwerkplek

WIST JE DAT ...
Wanneer je de erkenningsaanvraag indient voor een onderneming, moet je altijd een machtiging én verklaring op eer laten invullen en ondertekenen door de onderneming om haar gegevens in het digitale loket app.werkplekduaal.be te mogen beheren. Je kan dan in het digitale loket dezelfde handelingen stellen als de onderneming, zoals erkenningsaanvragen indienen en mentoren van lopende erkenningen beheren.

“De onderneming moet erkend zijn als leerwerkplek voor de betrokken opleiding.”

Voor een leerling kan starten, moet de onderneming erkend zijn als leerwerkplek voor de betrokken opleiding. De aanvraag gebeurt via app.werkplekduaal.

De onderneming moet voldoende leermogelijkheden, infrastructuur en financiële stabiliteit bieden om de leerling volgens het opleidingsplan te begeleiden. Daarnaast moet ze minstens één mentor aanduiden.

De aangeduide mentor:

- is van onberispelijk gedrag. Dit wordt aangetoond met een uittreksel uit het strafregister, model 596.2 (minderjarigenmodel);
- is minstens 25 jaar;
- heeft minstens vijf jaar praktijkervaring in het beroep;
- volgt de sectorale mentoropleiding binnen zes maanden na de goedkeuring van de erkenning.

De mentor moet de sectorale mentoropleiding volgen binnen zes maanden na de goedkeuring van de erkenningsaanvraag. Gebeurt dit niet binnen die termijn, dan kan de mentor geen duale leerling meer opleiden totdat de mentoropleiding werd gevolgd. De erkenning wordt in dat geval opgeheven en de overeenkomst wordt stopgezet.

Het is belangrijk dat zowel de verklaring op eer als de machtiging volledig zijn ingevuld en op elke pagina zijn ondertekend. Wordt de verklaring op eer niet correct ondertekend opgeladen in app.werkplekduaal, dan wordt de erkenningsaanvraag als onvolledig beschouwd.

In bepaalde gevallen kan een afwijking worden toegestaan op de minimumleeftijd of de vereiste praktijkervaring.

Tijdens het erkenningsbezoek wordt nagegaan of de onderneming en de mentor aan de voorwaarden voldoen en of voldoende activiteiten op de werkplek kunnen worden aangeleerd.

Een volledig overzicht van de erkenningsvoorwaarden en de procedure vind je via de erkenningsvoorwaarden.

Handleidingen voor het aanvragen, wijzigen, hernieuwen van een erkenning of toevoegen van een mentor via het digitale loket app.werkplekduaal.be voor ondernemingen | Vlaanderen.be

Erkenningsprocedure voor leerwerkplekken

Alle informatie rond de erkenningsprocedure is te vinden op de website van Vlaanderen, alsook heel wat extra informatie voor ondernemingen en opleidingsverstrekkers.

Erkenningsvoorwaarden voor de onderneming en de mentor:

Erkenningsprocedure:

Geldigheidsduur en de hernieuwing van de erkenning:

Per mentor mag slechts één lerende worden opgeleid. Wil een onderneming meerdere duale leerlingen opleiden, dan moet ze meerdere mentoren kunnen aanduiden.
Let er ook op dat een mentor mogelijk al een overeenkomst heeft met een andere school. Een mentor kan namelijk niet gelijktijdig meerdere OAO's hebben. Controleer daarom steeds of de mentor niet al aan een andere duale leerling gekoppeld is. Wanneer er toch meerdere OAO's voor dezelfde mentor worden geregistreerd, verschijnt er een knipperlicht in app.werkplekduaal. Eén van de overeenkomsten zal dan moeten worden stopgezet.

Wanneer een mentor in het verleden al betrokken was bij een erkenning, maar de sectorale mentoropleiding toen niet tijdig heeft gevolgd, kan de erkenningsaanvraag niet worden goedgekeurd. Als de mentor opnieuw aan een erkenning wil worden toegevoegd, kan de erkenning pas worden goedgekeurd zodra de mentor de sectorale mentoropleiding met succes heeft gevolgd en het attest van de gevolgde mentoropleiding heeft bezorgd aan duaal.leren@fbz-fse.org.

Erkenningsprocedure – opvolging sectorconsulent

01 De onderneming of de onderwijsinstelling dient een erkenningsaanvraag in via app.werkplekduaal.

02 De sectorconsulenten voeren een administratief onderzoek uit.

03 De sectorconsulent neemt telefonisch contact op met de onderneming en plant binnen de 14 dagen een bedrijfsbezoek in.

04 De onderneming ontvangt een bevestigingsmail met de datum en het tijdstip van het bedrijfsbezoek.

05 Tijdens het bedrijfsbezoek worden de volgende zaken besproken:

- Voorstelling van de sectorconsulent;
- Voorstelling van de onderneming en de mentor;
- Bespreking van de motivatie van de onderneming om met duaal leren te starten;
- Overlopen van de brochure over duaal leren;
- Indien nodig: de verklaring op eer laten invullen en ondertekenen;
- De machtiging laten invullen en ondertekenen;
- Inschrijving voor de sectorale mentoropleiding;
- Gegevens premie kwalificerend werkplekleren indienen;
- Toelichting van de tools en de website van de sector.

06 De erkenningsaanvraag wordt behandeld in app. werkplekduaal:

- Goedgekeurd: er kan een Overeenkomst Alternerende Opleiding (OAO) worden opgestart.
- Gedeeltelijke erkenning: de opleiding kan slechts gedurende een bepaalde periode in de onderneming plaatsvinden. Enkel een deel van de competenties uit het opleidingsplan kan er worden aangeleerd. De overige competenties moeten in een andere onderneming worden verworven.
- Afgekeurd: de werkplek voldoet om een of meerdere redenen niet aan de erkenningsvoorwaarden voor de aangevraagde opleiding.

07 Dan volgt een e-mail met goed- of afkeuring van de aanvraag/aanvragen. Deze wordt naar de onderneming gestuurd dus je zal af en toe eens moeten navragen. Enkel bij goedkeuring kan de OAO afgesloten worden.

Opstart van de overeenkomst alternerende opleiding (OAO)

Na goedkeuring van de erkenningsaanvraag volgen de onderstaande stappen:

- De Overeenkomst Alternerende Opleiding (OAO) wordt besproken met de onderneming/de werkgever/mentor. Nadien wordt de overeenkomst ondertekend door de drie betrokken partijen: de leerling, de onderneming en de opleidingsverstrekker.

- Het opleidingsplan wordt grondig overlopen met de mentor en de leerling. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de opvolging van het opleidingsplan, het geven van feedback en de verdere opvolgingsbezoeken door de trajectbegeleider en/of praktijkleerkracht.

- Overloop samen met de onderneming de verdere administratieve verplichtingen, zoals de arbeidsongevallenverzekering, de Dimona-aangifte en de preventie- en welzijnsverplichtingen op het werk. Alle informatie hierover is terug te vinden in onze brochure. Deze brochure wordt ook uitgebreid toegelicht tijdens het bedrijfsbezoek van de sectorconsulent.

WIST JE DAT...
Een mentor met een pedagogisch diploma kan mogelijk een vrijstelling krijgen voor de sectorale mentoropleiding. Bezorg hiervoor een kopie van het diploma aan duaal.leren@fbz-fse.org.

Opleiding voor trajectbegeleiders

Wil je graag een opleiding volgen over de rol en werking van de trajectbegeleider binnen duaal leren? Een opleiding kan op aanvraag georganiseerd worden wanneer er voldoende inschrijvingen zijn.

Heb je vragen of wil je een opleiding aanvragen?
Neem dan gerust contact met ons op via **duaal.leren@fbz-fse.org**.

Daarnaast organiseert het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS) regelmatig webinars voor zowel beginnende als ervaren trajectbegeleiders. Neem zeker een kijkje op de website van Vlaanderen om het actuele aanbod te ontdekken en blijf zo op de hoogte van interessante opleidingen en webinars.

Meer informatie?

Bekijk de website duaal leren!
www.duaalleren314.be

Neem contact op met een sectorconsulent of via het algemeen e-mailadres: duaal.leren@fbz-fse.org

Gill Fieu
0484 48 24 98
gill@fbz-fse.org

Roxane Apers
0473 91 21 67
roxane@fbz-fse.org

Vind ons terug op sociale media
www.facebook.com/duaalleren314
www.instagram.com/duaalleren314

**“Vertel het me en ik
zal het vergeten.
Laat het me zien en ik
zal het onthouden.
Laat het me ervaren en ik
zal het me eigen maken.”**

FONDS VOOR BESTAANSZEKERHEID • FONDS DE SECURITE D'EXISTANCE
CP 314

www.duaalleren314.be